

@zwnne

CONGRES PRIVACY OP SCHOOL
28 SEPTEMBER 2017

De wettelijke kaders (van Wbp naar AVG & UAVG)

prof mr Gerrit-Jan Zwenne

🕒 25 november 2014 18:10, in: [Privacyschending basisscholen](#)

Scholen spelen privégegevens leerlingen door naar uitgevers

(Archleffoto) © ANP

Gegevens van jonge kinderen worden in grote hoeveelheden door basisscholen verstrekt aan bedrijven. Dat blijkt uit onderzoek van de researchredactie van RTL Nieuws.

rtl
nieuws

wetsvoorstel pseudonimisering leerlinggegevens

- BSN wordt omgezet naar pseudoniem
- dit pseudoniem kan worden omgezet in KetenID's
- KetenID wordt gebruikt voor gegevensuitwisseling in onderwijs

~ toegang tot digitale leermiddelen

~ digitaal afnemen van toetsen en examens

~ etc.

Tweede Kamer der Staten-Generaal		2
Vergaderjaar 2016-2017		
34 741	Wijziging van diverse onderwijswetten in verband met het pseudonimiseren van het persoonsgebonden nummer van een onderwijsschoolleerling ten behoeve van het bieden van voorzieningen in het kader van het onderwijs en de begeleiding van onderwijsschoolleerlingen	
№ 1	MEMORIE VAN TOELICHTING	
Inhoudsopgave		
A.	Algemeen	2
1.	Inleiding	2
1.1.	Wat is het wettelijke kader?	2
1.2.	Leerpact	2
1.3.	Pseudonimisering	2
1.4.	Aankleding en achtergrond	3
1.5.	Overname privacy en digitale onderwijsschoolleerlingen	3
1.6.	Pseudoniem maakt onderwijsschoolleerling mogelijk	3
1.7.	Wat is noodzaak wettelijke aanpak?	3
2.	Doel van het wettelijke kader	11
2.1.	Doel	11
2.2.	Beveiliging van persoonsgegevens	12
2.3.	Beveiliging van het pseudoniem	14
2.4.	Hoe komt het pseudoniem tot stand?	16
2.5.	Aankleding van het pseudoniem	17
3.	Samenvatting (samenvatting van het Onderwijs met de AP) naar onderwijsschoolleerlingen en andere informatie	17
4.	Taak	17
4.1.	Naamloze Autoriteit Persoonsgegevens (NAP)	18
4.2.	Uitvoering Privacy Impact Assessment (PIA)	18
4.3.	Taak op de basis van de PIA, noodzakelijkheid en passend gebruik	19
4.4.	Beveiliging	21
5.	Probleemstelling Nederland	22
6.	Uitvoering en aanpak	22
7.	Administratieve taken	23
8.	Financiële gevolgen	23
9.	Aankleding	23

Blackboard

Mijnschoolinfo

Nederlands

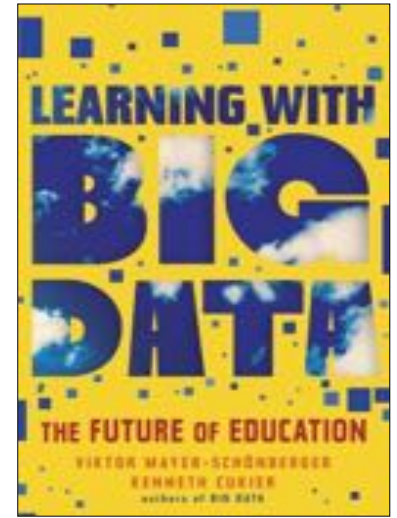
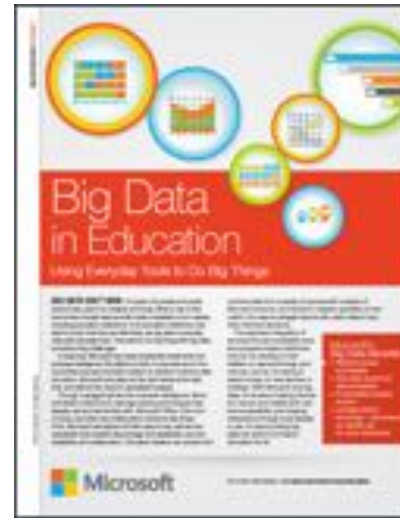
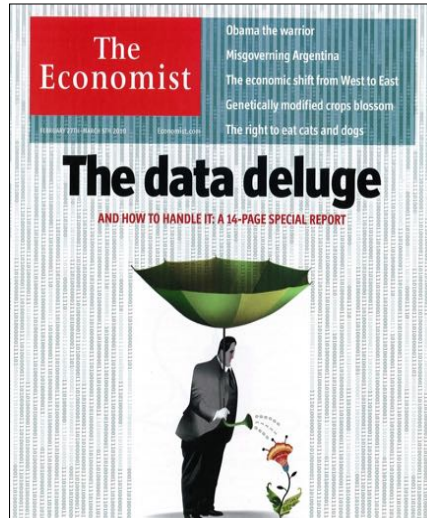
uitgeversverbond

STUDYFLOW

en straks (...?)

Wbp en AVG & UAVG

DE WETTELIJKE KADERS

speelveld en spelregels

- geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, en sommige handmatige verwerkingen (dossiers)
- verwerkingsgrondslagen en doelbinding
- verwerkingsverbod voor bijzondere gegevens
- transparantie en rechten voor betrokkenen

leerling- en student-gegevens, enz.

toestemming, uitvoering overeenkomst, wettelijke plicht, vitale belangen, publiekrechtelijke taak, gerechtvaardigd belang

gegevens verzamelen voor het éne doel niet verder verwerken voor een ander onverenigbaar doel

levensovertuiging of godsdienst, ras, etniciteit, seksuele leven, gezondheid, biometrische ID-gegevens, strafrechtelijke gegevens én BSN, enz.

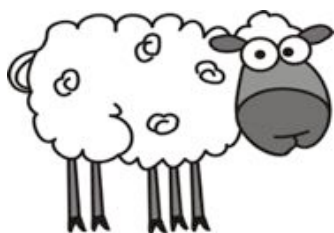
inzage- en vergeetrechten, recht van verzet

spelers

*leerlingen, scholieren,
studenten, ouders,
leraren, docenten, etc.*

educatieve uitgevers

- betrokkene (datasubject)
- (verwerkings)verantwoordelijke
- bewerker of verwerker
- functionaris ('FG')
- Autoriteit persoonsgegevens ('Ap')

*onderwijs-
instellingen*

de toezichthouder

NUweekend

Nieuw jasje voor Autoriteit Persoonsgegevens: 'De boetes komen'

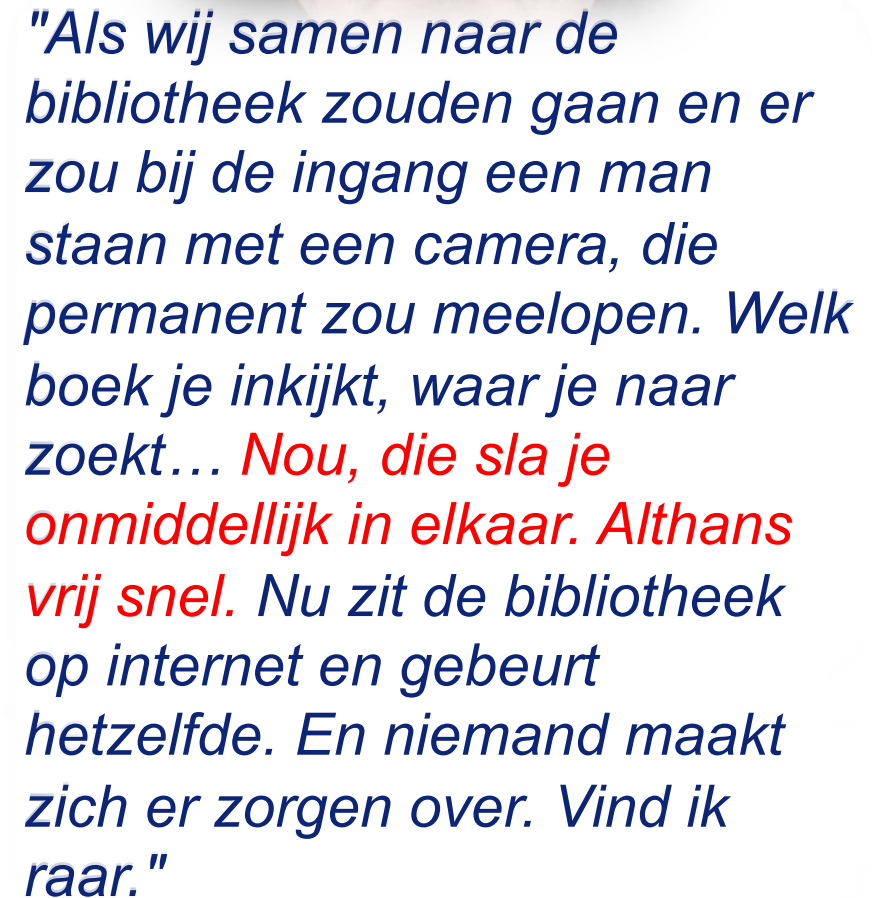
Gepubliceerd: 07 oktober 2016 16:39
Laatste update: 08 oktober 2016 09:32

De Autoriteit Persoonsgegevens heeft een nieuwe naam, een nieuw gebouw en sinds vorige maand ook een nieuwe voorzitter. Als over twee jaar ook nog nieuwe EU-wetgeving van kracht wordt ontstaat een geheel vernieuwde toezichthouder, belooft de nieuwe baas Aleid Wolfsen.

Het gemeentebestuur zit Wolfsen, oud-Kamerlid voor de PvdA en voormalig burgemeester van Utrecht, duidelijk nog in hart en nieren. Het interview is nauwelijks begonnen of hij heeft het al over de decentralisatie van de overheid, die gemeenten meer taken - en dus ook meer gevoelige persoonsgegevens - oplevert.

Wolfsen staat niet bekend als groot voorvechter van de privacy. Veel mensen zullen hem vooral kennen als de controversiële burgemeester die drie moties van wantrouwen overleefde, onder meer nadat hij had geprobeerd om een kritisch artikel in een huis-aan-huisblad te onderdrukken.

Toch zegt Wolfsen al langer betrokken te zijn geweest bij het onderwerp, onder meer toen hij eind jaren 90 als rechter werkte. In die functie besloot hij bijvoorbeeld over het uitvoeren van telefoonnummers of huiszoekingen. "Dat zijn heel inderlinde beslissingen" zegt hij nu

*"Als wij samen naar de bibliotheek zouden gaan en er zou bij de ingang een man staan met een camera, die permanent zou meelopen. Welk boek je inkijkt, waar je naar zoekt... **Nou, die sla je onmiddellijk in elkaar. Althans vrij snel.** Nu zit de bibliotheek op internet en gebeurt hetzelfde. En niemand maakt zich er zorgen over. Vind ik raar."*

functionaris voor gegevensbescherming

*functionaris voor de
gegevensbescherming of
“FG”*

verplicht voor

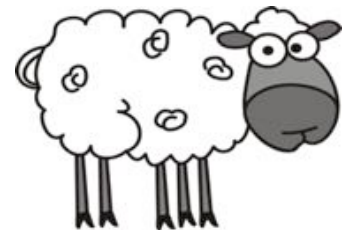
- overheden
- regelmatige en stelselmatige observatie op grote schaal
- grootschalige verwerking van bijzondere gegevens

taken:

- informeren en adviseren over AVG-verplichtingen
- toezicht houden op de naleving van die verplichtingen
- adviseren over DPIA's
- contact onderhouden met Ap
- samenwerken met Ap

vereisten:

- professionele kwaliteiten en, in het bijzonder, zijn (haar) deskundigheid op het gebied van de wetgeving en praktijk inzake gegevensbescherming
- vermogen om zijn (haar) taken te vervullen

◀Duthler Academy▶

ang FG is een tweejarige opleiding op post-hbo niveau. Voor een groot deel kan deze in e-
gevolgd omdat de modules in een e-learning omgeving worden aangeboden. Klassikale w
en keer per maand bijgewoond. Het is niet vrijblijvend. Elke module wordt afgesloten me
die met goed gevolg moet worden afgelegd. Na in drie modules examen te hebben geda
opgenomen als aspirant FG in het FG register. Daarmee ben je tevens verbonden met a
at je zien dat je basiskennis hebt. De organisatie waarvoor je FG bent, heeft daar ook wat
faciliteerd met een Privacy Seal. Met een Privacy Seal laat een organisatie niet alleen zien
scherming serieus neemt en transparant is over haar volwassenheidsniveau. Zijn laat ook

De premium beroepscertificering
voor Privacy Professionals (PO, FG)

al voor de gevorderde Data Protection Officer ontwikkeld. Met de titel CDPO laat u zien dat
deskundig en professioneel Data Protection Officer bent. Inclusief diepgaande kennis van privacywetgeving

AVG: veel van hetzelfde, wél meer detaillering en precisering (en hoge boetes)

*verwerkingsgrondslagen,
doelbinding en bijzondere
gegevens, transparantie, enz.*

- zelfde uitgangspunten en belangrijk(st)e beginselen
- allerlei extra formaliteiten
- enkele nieuwe rechten voor betrokkenen
- en boetes....!

*gegevensoverdraagbaarheid
vergeetrechten*

- ☑ *uitgebreide verwerkingsovereenkomsten*
- ☑ *de verplichte FG*
- ☑ *DPIA's*
- ☑ *documentatieplichten enz.*

verzamel- en verwerkingsdoelen

verzameldoel welbepaald
uitdrukkelijk omschreven
gerechtvaardigd

verdere verwerking niet
onverenigbaar

- *verwantschap verzamel- en verwerkingsdoelen*
- *aard van de gegevens*
- *gevolgen voor betrokkene*
- *verkregen bij betrokkene of bij derden*
- *passende waarborgen*

Art. 5(1)b en
6(4) AVG

Art. 7-9
Wbp

bron:
@despeld

achmea Bereken uw premie
Wat uw verzekering waard is

Basis	Persoonlijk	Persoonlijk+
Een veilig gevoel. U deelt beperkt informatie met ons. U kunt terecht bij een beperkt aantal zorgverleners.	U geeft inzage in betalingsgegevens, medisch dossier, lichaamsvloeistoffen en rijdtijl. U krijgt ter controle een kaartje in huis, auto en toilet. U kunt terecht bij alle zorgverleners.	U vertelt alles wat u weet over de leefstijl van uw naasten en bent bereid ver te gaan voor deze informatie. Maximale korting!
106,95 p/maand Kiezen	84,95 p/maand Kiezen	62,95 p/maand Kiezen

home > zorgverzekering

**jouw zorg
moeiteloos
verzekerd**

jouw voordeel bij HEMA

- ✓ 10% korting op bijna het gehele HEMA assortiment
- ✓ basispremie vanaf 73,- per maand
- ✓ gewoon naar jouw eigen huisarts en apotheek

bereken nu jouw premie >

binnen 5 minuten online geregeld

bron:
hema.nl

bijzondere gegevens

- levensovertuiging of godsdienst
- politieke gezindheid
- lidmaatschap vakbond
- ras, etniciteit
- seksuele leven
- gezondheid
- biometrische ID-gegevens
- genetische gegevens
- strafrechtelijke gegevens (e.d.)
- én BSN

verwerking bijzondere gegevens
verboden, tenzij...

- door bepaalde verwerkers en voor bepaalde doeleinden
- met uitdrukkelijke toestemming (enz.),

extra formaliteiten e.d.

- verplichte functionaris
- ver(der)gaande informatieplichten
- documentatieplichten
- gegevensbeschermings-effectbeoordeling
- vewerkersovereenkomst
- enz.

	No personal data are collected beyond the minimum necessary for each specific purpose of the processing	
	No personal data are retained beyond the minimum necessary for each specific purpose of the processing	
	No personal data are processed for purposes other than the purposes for which they were collected	
	No personal data are disseminated to commercial third parties	
	No personal data are sold or rented out	
	No personal data are retained in unencrypted form	

*dyslexie, allergieën, medicijn-
gebruik, attention deficit hyper-
activity disorder, intelligentie (?)*

voor gezondheidsgegevens geldt het
verwerkingsverbod *niet*, als het gaat
om verwerking

door scholen voor zover dat nodig is

- met het oog op de speciale
begeleiding van leerlingen, of
- het treffen van bijzondere
voorzieningen in verband met hun
gezondheidstoestand

profilering (*~ prō'fīl'ehr'ing*)

geautomatiseerde verwerking waarbij aan de hand van persoonsgegevens

- bepaalde persoonlijke aspecten van een natuurlijke persoon worden geëvalueerd
- met de bedoeling met name het volgende te analyseren of te voorspellen

Art. 22
AVG

Art. 42
AVG

een recht om

- niet te worden onderworpen aan een besluit dat uitsluitend is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking, waaronder profilering
- waaraan voor hem of haar rechtsgevolgen zijn verbonden of dat hem anderszins in aanmerkelijke mate treft.

uitzonderingen

- noodzakelijk voor uitvoering van overeenkomst tussen de betrokkene en een verantwoordelijke
- toegestaan bij Uniewetgeving of nationale wetgeving
- uitdrukkelijke toestemming van de betrokkene.

accountability

‘verantwoordingsplicht’
d.w.z. aantonen dat
aan de wet is voldaan

- *niet meer gegevens dan nodig*
- *authenticatie en beveiliging*
- *begrijpelijke informatie*
- *oppassen met profileren en gezondheidsgegevens e.d.*

stappenplan

*informatieplicht, documentatieplicht,
PIA-plicht, FG-plicht etc.*

'data mapping'

- inventariseren
- kwalificeren
- implementeren

*verantwoordelijke of verwerker
voor welke verwerkingen...?
bijzondere gegevens?
verwerkingsgrondslag? verzamel-
en verwerkings-doeleinden?*

*bewaartermijnen, beveiligings-
niveaus, documentatie, enz.*

Onderwijs

Leerlingdossiers

Welke gegevens mogen scholen bijhouden van hun leerlingen?

- [Lees meer over Leerlingdossiers](#)

Gebruik van persoonsgegevens in het onderwijs

Wat mogen scholen doen met de persoonsgegevens van leerlingen en ouders?

- [Lees meer over Gebruik van persoonsgegevens in het onderwijs](#)

Nieuwe school

Wat mag wel en niet bij de overdracht van gegevens van leerlingen naar een nieuwe school?

- [Lees meer over Nieuwe school](#)

Gebruik van anti-pestprogramma's in het onderwijs

Waar moet ik als school op letten als ik een anti-pestprogramma wil gebruiken?

- [Lees meer over Gebruik van anti-pestprogramma's in het onderwijs](#)

vrAGEN?

zwenneblog • g.j.zwenne@law.leidenuniv.nl • @zwnne